

See lehekülg on tõlgitud masintõlkega [\[Linki\]](#). Masintõlkes võib olla vigu, mis võivad vähendada selgust ja õigsust; ombudsman ei vastuta mis tahes erisuste korral. Kõige usaldusväärsem ja õiguskindlam teave on algversioonis eespoolisel lingil (inglise keel). Lisateave on meie [keele- ja tõlkepoliitikas](#) [\[Linki\]](#).

Otsus selle kohta, kuidas Euroopa Toiduohutusamet (EFSA) menetles taotlust üldsuse juurdepääsuks dokumentidele, mis on seotud ettepanekuga piirata pliidi laskemoonas (juhtum 2124/2021/MIG)

Otsus

Juhtum 2124/2021/MIG - **Alguskuupäev:** {0} 17/12/2021 - **Soovitus** 02/05/2022 - **Otsuse kuupäev:** {0} 14/11/2022 - **Asjassepuutuvad institutsioonid** Euroopa Toiduohutusamet (Institutsioon nõustus soovitusega) |

Juhtum puudutas taotlust üldsuse juurdepääsuks Euroopa Toiduohutusameti (EFSA) valduses olevatele dokumentidele, mis käsitlevad pliidi laskemoonas. EFSA-l kulus taotluse käsitlemiseks rohkem kui seitse kuud, pikendades tähtaega mitmel korral, mis takistas kaebuse esitajal kasutada dokumente, et valmistada ette teise ELi ameti korraldatud avalikku konsultatsiooni.

Ombudsman algatas uurimise ja tuvastas haldusomavoli seoses sellega, kuidas EFSA oli käsitlenud kaebuse esitaja juurdepääsutaotlust ja eelkõige seda, et ta ei pidanud kinni ELi õigusaktides sätestatud tähtaegadest, mis käsitlevad üldsuse juurdepääsu dokumentidele. Ta soovitas EFSA-l lõpetada „õiglase lahenduse“ ettepaneku tegemisel ettenähtud tähtaegade pikendamine üle 30 tööpäeva. Samuti soovitas ta, et EFSA esitaks taotlejatele varases etapis loetelu dokumentidest, mille ta tuvastab, kui juurdepääsutaotlus on sõnastatud laialt.

EFSA vastas positiivselt ombudsmani soovitudele, võttes endale kohustuse muuta oma eeskirju ja tavaid, et tagada üldsuse dokumentidele juurdepääsu taotluste kiire menetlemine. Ombudsman lõpetas uurimise, tervitades EFSA positiivset vastust ja samme, mida ta on juba võtnud ja kavatses võtta oma soovitude rakendamiseks.

Kaebuse taust

1. 2019. aastal palus Euroopa Komisjon Euroopa Kemikaaliametil (ECHA) hinnata pliidi ohtu laskemoonas ja püügikaalus [2] . Riskihindamise eesmärgil sai ECHA Euroopa

Toiduohutusametilt (EFSA) teavet ulukiliha ja ulukiliha plii kohta. Pärast hindamise lõpetamist tegi ECHA ettepaneku piirata plii kasutamist ja konsulteerida üldsusega (avalik konsultatsioon oli avatud kuni 24. septembrini 2021).

2. 2021. aasta veebruaris taotles kaebuse esitaja EFSA-lt üldsuse juurdepääsu [3] dokumentidele, mille ta oli ECHA-le esitanud ECHA riskihindamise raames, kuna ta kavatses osaleda avalikus konsultatsioonis. EFSA teatas kaebuse esitajale, et ta vastab 16. märtsiks 2021.

3. EFSA pikendas vastamise tähtaega kaks korda ja tegi 2021. aasta aprillis ettepaneku „õiglase lahendusena“ [4] vastata tähtaja jooksul, mis võimaldaks tal viia lõpule vaidlusaluste dokumentide hindamise.

4. 2021. aasta mais teatas EFSA kaebuse esitajale, et ta on kindlaks teinud viis taotlusega hõlmatud dokumenti: e-kiri ECHA-le koos nelja manusega. EFSA andis kaebuse esitajale juurdepääsu e-kirja osadele ja ühele manusele. Ülejäänud kolme dokumendi puhul pikendas EFSA vastamise tähtaega 26. maini 2021. EFSA teavitas kaebuse esitajat ka sellest, et ta võib taotleda esimese dokumentide kogumi kohta tehtud otsuse läbivaatamist (esitades „kinnitava taotluse“) kas kohe või pärast seda, kui EFSA on vastu võtnud otsuse ülejäänud dokumentide kohta.

5. 28. mail 2021 andis EFSA kaebuse esitajale juurdepääsu teise dokumentide kogumi osadele: kaks lühikest e-kirjavahetust EFSA ja kahe liikmesriigi ametiasutuste vahel seoses teabega küttemisega seotud isikute ja nende perekondade toidutarbimise kohta. Mis puudutab ülejäänud dokumenti, siis tabelis, mis sisaldab andmeid plii kohta ulukilihas, pikendas EFSA tähtaega veel viis korda (28. septembrini 2021 ehk kuni ECHA avaliku konsultatsiooni lõpetamiseni).

6. 21. septembril 2021 taotles kaebuse esitaja EFSA vaikimisi tehtud otsuse mitte anda juurdepääsu ülejäänud dokumendile („kinnitav taotlus“) läbivaatamist.

7. 2021. aasta oktoobris andis EFSA kaebuse esitajale laialdase juurdepääsu ülejäänud dokumendile.

8. Kuna kaebuse esitaja ei olnud rahul EFSA viivitusega, pöördus ta ombudsmani poole. Ombudsman algatas uurimise aja kohta, mis kulub EFSA-l seoses kaebuse esitaja taotlusega üldsuse juurdepääsu kohta dokumentidele. Uurimise käigus tutvus ombudsmani uurimisrühm vaidlusaluste dokumentidega ja juhtumi toimiku osadega. Uurimisrühm kohtus ka EFSA esindajatega. Seejärel jagati selle koosoleku kohta aruannet [5] kaebuse esitajaga, kes esitas seejärel oma märkused.

Ombudsmani soovitus

9. Ombudsman leidis, et kaebuse esitaja juurdepääsutaotlus ei puuduta „väga suurt hulka dokumente“ või „väga pikka dokumenti“, mis on eeltingimus õiglase lahenduse pakkumiseks

vastavalt ELi õigusaktidele, mis käsitlevad üldsuse juurdepääsu dokumentidele (määrus 1049/2001 [6]).

10. Lisaks märkis ombudsman, et EFSA pöördus kaebuse esitaja poole kõigepealt võimaliku õiglase lahenduse leidmiseks alles pärast 30 tööpäeva pikkuse maksimaalse tähtaja möödumist. Lisaks ei olnud EFSA selgitanud kaebuse „õiglase lahenduse“ täielikku ulatust ega loetlenud konkreetseid dokumente, mille ta oli kindlaks teinud.

11. Ombudsman tuletas samuti meelde, et kohtupraktika kohaselt ei saa õiglane lahendus tähendada 30 tööpäeva pikkuse maksimaalse tähtaja pikendamist.

12. Arvestades märkimisväärset viivitust, mis tähendas, et kaebuse esitaja ei saanud kasutada dokumente ECHA avalikule konsultatsioonile antava panuse ettevalmistamisel, leidis ombudsman, et see, kuidas EFSA käsitles kaebuse esitaja juurdepääsutaotlust, kujutab endast haldusomavoli. Ta esitas järgmised kaks soovitus [7] :

Määruse (EÜ) nr 1049/2001 artikli 6 lõike 3 kohaselt peaks EFSA üldsuse juurdepääsu taotluste menetlemisel lõpetama oma rakenduseeskirjades [8] kajastuva tava pikendada ettenähtud tähtaegu üle 30 tööpäeva.

Kui EFSA leiab, et üldsuse juurdepääsu taotlus on sõnastatud üldiselt, peaks ta esitama taotlejatele loetelu konkreetsetest dokumentidest, mille ta tuvastab varajases etapis, et taotlejad saaksid vajaduse korral oma taotlust selgitada.

Ombudsmani hinnang pärast soovitude esitamist

13. Vastuseks ombudsmani soovitudele võttis EFSA [9] endale kohustuse muuta oma eeskirju ja tavasid, et tagada üldsuse dokumentidele juurdepääsu taotluste kiire menetlemine kooskõlas määrusega 1049/2001.

14. Täpsemalt kinnitas EFSA oma pühendumust läbipaistvusele, viidates suurele hulgale ennetavalt avaldatavatele dokumentidele ja üldistele jõupingutustele üldsuse juurdepääsu taotluste tõhusaks käsitlemiseks. EFSA selgitas, et on äsja käivitanud uue spetsiaalse platvormi [10] , mis hõlbustab taotluste esitamist üldsuse juurdepääsuks dokumentidele. Ta lisas, et ta töötab praegu välja IT-vahendit, mis võimaldab realistlikult arvutada aega, mis kulub konkreetse juurdepääsutaotluse menetlemiseks selle kättesaamisel.

15. Seoses oma eeskirjadega lubas EFSA oma asjakohase otsuse läbi vaadata ja anda taotlejatele suuniseid, sealhulgas veebipõhise seminari vormis, et tutvustada üldsusele juurdepääsutaotluste menetlemise korda.

16. Mis puudutab väga suuri juurdepääsutaotlusi, siis lubas EFSA, et ta esitab taotlejatele varajases etapis kindlakstehtud dokumentide loetelu ning et ta suhtleb taotlejatega, et leida kiiresti lahendus.

17. Ombudsman tervitab EFSA positiivset vastust tema soovitudele, milles käsitletakse tema arvates kaebuses tõstatatud küsimusi. Ta loodab, et EFSA võtab oma kohustuste täitmisel järelmeetmeid, ning palub EFSA-l teavitada teda edasistest edusammudest meetmete rakendamisel, mida ta kavatseb veel neljanda kuu jooksul võtta.

Järeldus

Uurimise põhjal lõpetab ombudsman selle juhtumi järgmise järeldusega:

EFSA on ombudsmani soovitusel heaks kiitnud.

Sellest otsusest teavitatakse kaebuse esitajat ja EFSA-t.

Emily O'Reilly Euroopa Ombudsman

Strasbourg, 14.11.2022

[1] ECHA hindab konkreetse aine tootmise, märgistamise või kasutamisega seotud ohtu rahvatervisele või keskkonnale ning võib teha ettepanekuid, kuidas seda ohtu vähendada. Määrus 1907/2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH) ning millega asutatakse Euroopa Kemikaaliamet:
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02006R1907-20140410> [Linki].

[2] Lisateabe saamiseks külastage:
<https://echa.europa.eu/hot-topics/lead-in-shot-bullets-and-fishing-weights> [Linki].

[3] Määruse (EÜ) nr 1049/2001 (üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele) kohaselt:
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=celex%3A32001R1049> [Linki], mida kohaldatakse EFSA suhtes vastavalt määruse 178/2002 (millega sätestatakse toidualaste õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused) artikli 41 lõikele 1:
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02002R0178-20210526> [Linki].

[4] EFSA viitas määruse 1049/2001 artikli 6 lõikele 3.

[5] Koosoleku täielik aruanne on kättesaadav aadressil:
<https://www.ombudsman.europa.eu/en/doc/inspection-report/en/155312> [Linki].

[6] Vt joonealune märkus 3.

[7] Soovituse terviktekst ja selleni viinud hinnang on kättesaadavad aadressil:

<https://www.ombudsman.europa.eu/en/recommendation/en/155508> [Linki].

[8] Haldusnõukogu otsuse (millega kehtestatakse määruse (EÜ) nr 1049/2001 rakendamise praktiline kord) artikkel 4 ning määruse (EÜ) nr 1367/2006 artiklid 6 ja 7:

<https://www.efsa.europa.eu/sites/default/files/documents/wp200327-a2.pdf> [Linki].

[9] EFSA vastus ombudsmani soovitusel on kättesaadav aadressil:

<https://www.ombudsman.europa.eu/en/doc/correspondence/en/161298> [Linki].

[10] Vt: <https://connect.efsa.europa.eu/RM/s/> [Linki] (video selle kohta, kuidas taotleda üldsuse juurdepääsu dokumentidele EFSA portaali kaudu, on kättesaadav aadressil:

https://www.youtube.com/watch?v=k_L2d81Cefo [Linki]).